

Vladislav Hradecký: Archeologický výzkum polních opevnění z 18. století v Čechách se zvláštním zřetelem na Liberecko. Bakalářská práce. Ústav historických věd. Fakulta filozofická. Univerzita Pardubice 2024.

Posudek oponenta.

Obsah: 1. Úvod (s. 11–13); 2. Metodika studia polního opevnění (s. 13–15); 3. Terminologie (s. 15–17); 4. Role palných zbraní v rakouském polním opevnění 18. století (s. 17–19); 5. Současný stav studia novověkých polních opevnění z 17. – 19. století (s. 20–24); 6. Lokalizace a přírodní podmínky (s. 25–26); 7. Dokumentace antropogenního reliéfu (s. 26–30); 8. Popis terénních reliktních (s. 30–35); 9. Zpracování naměřených a získaných dat (s. 35 – 47); 10. Vojenské konfrontace 18. století se zvláštním zřetelem na Liberecko (s. 48–61); 11. Komparace s jiným objektem polního opevnění (s. 61–62); 12. Závěr (s. 63); Elektronické zdroje, použitá literatura (s. 64–66); Seznam ilustrací a tabulek (s. 67).

Téma práce navozuje její název. Jádrem je nedestruktivní průzkum s využitím různorodých metod reliktních polních opevnění mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou.

Úvod nastiňuje celkovou problematiku, obsahuje stručnou definici dělostřeleckých polních opevnění a důvody jejich budování. Nastíněn je postup terénních prací (dokumentace) a následné zařazení dokumentovaného opevnění do konkrétních historických souvislostí.

Následně jsou popsány různé přístupy užívané při studiu opevnění (archivní a kartografické prameny, architektonické hledisko, geodetické metody, letecké laserové skenování) a stručně popsány objekty na Liberecku. Poněkud předčasně se zmiňuje problém časového zařazení (opevnění nemá být starší než r. 1764–1768), i když formulace je poněkud neobratná (je-li zachyceno na mapách 1. vojenského mapování, musí být starší). Pro snazší popis pochopení struktury těchto opevnění je připojen přehled terminologie. Následuje část o historii bádání o problematice s využitím dostupné relevantní literatury. Popis zmíněných projektů a fortifikací by bylo vhodné doplnit mapkou nebo přesnější slovní lokalizací (např. že lokalita Tři Bubny je na Chrudimsku, s. 22). Kapitola uzavírá obrázek 3, který má neúplný popisek (nejsou identifikovány objekty označené čísly).

Jádrem práce jsou kapitoly 6 až 8, především detailní popis dochovaných reliktních včetně podrobného popisu použitých dokumentačních metod. Jednotlivé části opevnění přibližují fotografie a počítačové rekonstrukce. Výsledky dokládají, že opevnění bránilo cestu z Liberce do Jablonce nad Nisou a bylo pravděpodobně vybudováno rakouskou armádou. Obsáhla je kapitola popisující průběh vojenských konfliktů druhé poloviny 18. století, tj. sedmileté války (1756–1763) a válka o dědictví bavorské (1778–1779). Popis obou konfliktů je detailní včetně průběhu mimo střední Evropu a místy poněkud nepřehledný. U války o dědictví bavorské se uvádí uzavření míru, ale nikoliv jeho výsledek. Studované opevnění je odůvodněně spojováno s pruským tažením na Liberec v roce 1757, zejména s bitvou u tohoto města. Variantně uvažuje o jeho vybudování za druhé války, a to jako prevenci pro uvažované místo vpádu pruské armády do Čech. Pruská vojska však vstoupila do Čech a jinde a opevnění by tak nebylo využito. Studované opevnění je porovnáno s tzv. Lacyho opevněnou linií u Jaroměře a s polními opevněními v Broumovském výběžku. Zjištěné skutečnosti stručně shrnuje závěr.

Práci doplňuje obrazová příloha, která je zařazena přímo do textu. Poskytuje detailní informace o studovaných objektech i podklady pro jejich interpretaci (dostřel dělostřelectva a pušek). Schází však (jako úvodní) prostý geodetický plán zaměřených opevnění. U některých výstupů mělo být zvaženo použití vhodnější barevné škály. Vyobrazení mají potřebné

technické náležitosti (např. měřítko). Použitá literatura je pro sledovanou problematiku dostačující a obsahuje všechny důležité tituly.

Práce je psána na průměrné jazykové úrovni, místy však s neobratnými formulacemi a také překlepy či gramatickými chybami (např. s. 13 – „fortifikace ... se ... nedochovaly“; s. 17 – „sloužily prodloužená boční ramena“; s. 19 – „polní kanony se řadili“; s. 21 – „několik objektů ... byly zakresleny“; s. 28 – „... zaměření ... opevnění přístroje“; s. 31 – „šířka činní“; s. 53 – „v Záhni“ místo Zaháni). Číslo kapitoly 5 je použito dvakrát. Ne zcela jednotná je také úprava poznámek pod čarou (s. 11, 23, 54).

Anglická anotace (resumé) je připojeno na začátku práce včetně klíčových slov. U klíčových slov v angličtině měly být důsledně přeloženy i zeměpisné názvy (Liberecko = Liberec Region, Lukášov = Lukášov village).

Práce splnila sledované zadání a cíle. Shromáždila všechna potřebná terénní data, která zpracovala s využitím složitého softwaru. Vyhodnocení dokumentovaného opevnění je dobře zdůvodněno.

Bakalářskou práci Vladislava Hradeckého doporučuji k obhajobě.

Navrhuji klasifikaci „C“.

Praha 11. 5. 2024

Jan Frolík